

■ Moderní metody odhalily neznámé objekty i nápisy

Kostel sv. Cyrila a Metoděje: Ukryté stopy minulosti

Tamní krypta je už 76 let mementem vzdoru parašutistů, v minulých měsících se kostel stal dějištěm systematického průzkumu, který se zabýval vyhledáváním historických objektů v podzemí katedrály i analýzou zdejších maleb. Odborníci za pomoci sofistikovaných technologií dochází k zajímavým závěrům.

Pravoslavná katedrála sv. Cyrila a Metoděje v pražské Resselově ulici má za sebou pohnutou historii. Základy chrámu pocházejí z 12. století, ale až v 1. polovině 18. století se nové výstavby ujímá sám slavný architektonický génius vrcholného baroka **Kilián Ignác Dientzenhofer** (1689–1751). Kostel je po dokončení v roce 1740 zasvěcen italskému světc

■ Zkušení odborníci s nejmodernější technikou v akci. Výsledkem jsou zajímavé objevy.

a patronu nemocných a trpících, **sv. Karlu Boromejskému**. V bezprostřední blízkosti je zřízen domov pro vysloužilé římskokatolické duchovní a v podzemní kryptě se nachází kněžské pohřebiště. Doba **císaře Josefa II.** (1741–1790) přináší kostelu těžké časy. V rámci reformy je přeměněn na kasárna a vojenské skladiště.

Úkryt po atentátu

Nová etapa v existenci kostela začíná v roce 1933, kdy ho stát dává k dispozici pravoslavné církvi. Po nezbytných úpravách je o dva roky později slavnostně vysvěcen a stává se chrámem **sv. Cyrila a Metoděje**. Čeká ho necelých 7 let relativně klidné existence. Rok 1942 přináší události, které se zapisou černým písmem do historie katedrály i českých dějin. Během nacistické okupace se ve zdejší kryptě

v květnu 1942 ukryjí parašutisté, kteří se podílejí na atentátu na zastupujícího říšského protektora **Reinharda Heydricha** (1904–1942). Jejich úkryt je odhalen a po tuhém boji s 800 německými vojáky SS všech sedm parašutistů umírá. Celou tragickou událost dodnes připomínají stopy po střelách v interiéru i exteriéru kostela. Mnozí členové pravoslavné církve jsou za

■ Malba sv. Filip ve viditelném světle, detail pak prohnali UV luminiscencí.

to zatčení, mučení a nakonec zavraždění včetně biskupa **Gorazda** (1879–1942). Po skončení 2. světové války je katedrála vrácena pravoslavné církvi a v roce 1947 po opravách znovu vysvěcena.

S moderní technikou zpět v čas

S kostelem je svázána řada pověstí a legend, některé hovoří rovněž o tom, že zde dávno před vybudováním chrámu údajně stávaly stavby, které mohly mít například souvislost s věrozvěsty ze Soluně, kterým je kostel zasvěcen. V uplynulých měsících zde pražská společnost **DigiTry Art Technologies** provedla pomocí nejmodernější techniky rozsáhlý geofyzikální průzkum, jehož úkolem bylo zjistit, jaká je situace v podzemí chrámu. Celkem je přitom změřeno 20 geofyzikálních profilů. Použitá metoda je založena na elektromagnetických

KILIÁN IGNÁC DIENTZENHOFER

■ Syn stavitele **Kryštofa Dientzenhofera** (1655–1722) původně vystuduje na pražské univerzitě **filozofii a matematiku**. Poté u svého otce získá **znalosti stavitelství**.

■ Odchází získávat **zkušenosti do ciziny**. Tam se seznamuje s tvorbou **významných barokních architektů**.

■ Pracuje především na **zakázkách od církve a aristokracie**. V Praze se podílel na výstavbě řady známých **historických památek**.

impulsem, které jsou vysílány a následně přijímány různými typy antén a dochází tak k vytvoření obrazu sledovaného prostředí. Při průzkumu byl použit georadar RAMAC X3M s použitím antén o frekvenci 500 MHz (na stěnách) a 250 MHz (na podlaze).

Zajímavé výsledky průzkumu

„*Geofyzikální měření přineslo tři nejdůležitější zjištění a řadu dalších menších odhalených anomálií,*“ popisuje závěry průzkumu **Patrik Babínek**. Ve východní části krypty se pod podlahou nachází starší odvodňovací systém. V exteriéru kostela, tedy pod chodníkem v Resselově ulici se hned za jižní obvodovou zdí nalézá větší dutý

■ Speciálními metodami jsou na malbách zjištěny zásahy a opravy mladšího data a také slova.

prostor, pravděpodobně stará kanalizační stoka. „*Pod kněžištěm chrámu nemůžeme vyložit ještě jednu neznámou hrobku,*“ uvažuje **Babínek**. Při průzkumu a dokumentaci maleb metodou vybuzení UV luminiscence je na většině z nich zjištěna řada mladších zásahů a oprav. Na výzdobě nad kůrem je odhalena přítomnost mladších nápisů dokonce přes vlastní malbu. Asi nejmarkantnější je toto zjištění na obraze, zpodobňujícím sv. Filipa. Zde je patrných hned několik řádků neznámého textu. Podrobnější průzkum těchto vybraných maleb včetně vytvoření specifických světelných podmínek a úpravy snímáčiho zařízení je podle odborníků ze společnosti **DigiTry Art Technologies** měl umožnit detailnější nasnímaní scény a dešifrování historického textu. Katedrála tak možná skrývá některá překvapivá tajemství. ■

Kateřina M. Košutová

FOTO: VITVÍ / WIKIMEDIA COMMONS